

PUIPUI KI TE MIHELA

E puipuia au tamaiti i lalo ifo o te 5 tauhaga te mātutua i te mīhela?

- Ko te mihela e mafai ke fakamātakutaku, kae maihe lava ia tamaiti i lalo ifo o te 5 tauhaga.
- E vave lele te pipihi, ma ko nā tino e tauāle lahi ai e mafai ke niu monia pe pā te hiama ki te māfaufau.
- E tuha e 1 he tino mai ni tino e toka 10 e maua i te mihela, e manakomia ke fano ki te falemai.
- I he fuainumela taigole, e ōno mafai ke galo ai he tino.
- E lua ia vaitui o te tui puipui o te mihela e manakomia e tau tamaiti ke kātoa ai tona puipui.
- Ko te vaitui muamua e fōki i te kātoaga o te 12 māhina ma te vaitui tona lua i te 15 mahina te matua.
- Kāfai ko tau tamaiti e matua atu i te 15 mahina, ma e heki faia ni ona vaitui e lua i nā tui puipui o te mihela, talanoa ki tō fōmai pe ko te tauhitauale.

Ko he ā te mihela?

- Ko te mihela kohe hiama vailahi (viral infection) e pipihi gōfie lele.
- E pēhi kāfai e tale ma mafatua.
- Ko nā āuga e māhani lava kamata e maualuga te fiva, tale, tafe te ihu, mā kukula vaia nā mata, oi hoholo te kili e kamata i nā mata ma fakaholo ki te tino kātoa.

E vēhea te aogā o te vaitui puipui ki te mihela?

- Ko te tui puipui ki te mihela, e fakaigoa foki ko te vaitui MMR, e puipuia ai ia tamaiti i ni hiama vailahi e tolu - mihela, mami ma te lupela.
- Ko te vaitui e aogā lele. E uma loa te fai o te vaitui muamua, e tuha e 95 pahene o tagata e puipuia i te mihela, ma kāfai e fai nā vaitui e lua e ova atu i te 99 pahene o tagata e puipuia.

E hakili vēhea e au pe kua uma te fai o nā tui puipui ki te mihela, o taku tamaiti?

- Hiaki te tuhi fakamaumau ola mālōlō o tau tamaiti (New Zealand Well Child Tamariki Ora [Plunket] book) pe kua kātoa ona tui puipui. Pē hiaki ki tō fōmai.

E i ei ni tulaga fakapokepoke e maua kawai e fai te vai tui puipui ki te mihela?

- He tamā numela o tamaiti e ōno tigagā nā ulu, fiva, fia puai (feeling sick) ma lagona hē mālohi ma vaivai.
- Ko iētahi tamaiti e ōno hoholo he kili.
- Ko te lahiga o nā tulaga fakapokepoke iēnei e uma i he aho pe lua.

E mafai he tamaiti e matua atu i te 5 tauhaga ke fai hona tui puipui ki te mihela kāfai e heki faia hona tui muamua?

- Ko na tino e mātutua atu i te 5 tauhaga, mai he lava nā talavou na olo ki Niu Hila ka kua mātutua, e ōno heki faia ni ō lātou tui puipui.
- E tūa lele ke fai ō tui puipui ki te mihela e tuha lava pe kua fia ō tauhaga, ona ai e vave lele te pipihi o te fāmai ma pēhi vave lele.
- Kāfai e hē kē mautinoa pe kua fai hō tui puipui ki te mihela, fehili ki tō fōmai.

E faigōfie lele ke fai he tui puipui o tau pepe ki te mihela ma e hē totogia

- E mafai ke fai he tui puipui ki te mihela o tau tamaiti i tō fōmai kāiga, e hē totogia.
- E lahi foki nā faletalavai e fai ai nā tui puipui ki te mihela.

Talanoa ki tō fōmai, Well Child Tamariki Ora Nurse pe fano ki te faletalavai i te koga e nofo ai koe mō ni iētahi fakamatalaga.

Mo ni iētahi fakamatalaga ahiahi te www.health.govt.nz/children-measles pe telefoni te Healthline i te numela **0800 611 116**